

Nord-Odal kommune

Rådmann

Regjeringen

Vår ref.

16/647//TJH/

Deres ref.

Dato:

04.03.2016

Høringsuttalelse fra Nord-Odal kommune angående nytt inntektssystem

Kommunestyret - sak 011/16

Det er gjort følgende vedtak i saken:

Kommunestyret vedtar at saksopplysningene er kommunens høringsuttalelse i forhold til forslag til nytt inntektssystem med følgende endring i siste avsnitt - **oppsummering**.

Det er vanskelig å si noe om hva endringene i inntektssystemet betyr for Nord-Odal kommune. KS har blant annet laget 4 ulike alternativer hvor det er stor variasjon i forhold til det økonomiske aspektet. Nord-Odal kommune vil med det foreslåtte inntektssystemet få en reduksjon i statlig e overføringer på ca. 5 millioner. Det er også av betydning hvilke og antallet kommuner som slår seg sammen. Hvilke andre føringer som blir lagt frem i revidert nasjonalbudsjett i mai vet en heller ikke. Det som er klart er at kommuner som slår seg sammen får større overføringer fra staten enn de som ikke gjør det.

Vedtaket kan påklages til kommunen i henhold til forvaltningslovens § 28. Fristen for klage er 3 uker fra det tidspunkt du har mottatt dette vedtaket.

Klagen skal være begrunnet, og det angis hvilken del av vedtaket det klages over.

Klagen skal være undertegnet av klager eller hans fullmektig og sendes Nord-Odal kommune, Herredsvegen 2, 2120 Sagstua.

Med hilsen

Trine Jeanette Hansen
assisterende rådmann

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
011/16	Kommunestyret	03.03.2016

Høringsuttalelse fra Nord-Odal kommune angående nytt inntektssystem

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret vedtar at saksopplysningene er kommunens høringsuttalelse i forhold til forslag til nytt inntektssystem.

03.03.2016 Kommunestyret

Det ble fremmet forslag om å gjøre følgende endring i siste avsnitt - oppsummering- 3 setning:

Setning 3 slettes og erstattes av følgende:

Nord-Odal kommune vil med det foreslåtte inntektssystemet få en reduksjon i statlige overføringer på ca. 5 millioner.

Rådmannens innstilling med endringsforslaget ble vedtatt mot 2 stemmer.

KS-011/16 Vedtak:

Kommunestyret vedtar at saksopplysningene er kommunens høringsuttalelse i forhold til forslag til nytt inntektssystem med følgende endring i siste avsnitt - **oppsummering**.

Det er vanskelig å si noe om hva endringene i inntektssystemet betyr for Nord-Odal kommune. KS har blant annet laget 4 ulike alternativer hvor det er stor variasjon i forhold til det økonomiske aspektet. Nord-Odal kommune vil med det foreslåtte inntektssystemet få en reduksjon i statlige overføringer på ca. 5 millioner. Det er også av betydning hvilke og antallet kommuner som slår seg sammen. Hvilke andre føringer som blir lagt frem i revidert nasjonalbudsjett i mai vet en heller ikke. Det som er klart er at kommuner som slår seg sammen får større overføringer fra staten enn de som ikke gjør det.

Saksopplysninger:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt ut høring på forslag til nytt inntektssystem med høringsfrist 1. mars 2016. Departementet har lagt opp til å presentere det nye inntektssystemet i kommuneproposisjonen for 2017 som offentliggjøres 11. mai 2016.

Nye kostnadsnøkler

Kostnadsnøkler i utgiftsutjamningen viser hvordan de enkelte innbyggerkriteriene vektet. Vi forstår det slik at tallene i stor grad skal speile de faktiske utgiftene til de forskjellige innbyggerkriteriene med utgangspunkt i rapporterte KOSTRA-tall. Dette er vel og bra, men ved nærmere gransking ser en at både skjønn og synsing har vært utslagsgivende for flere av kriteriene.

Spesielt «LAVINNTEKTS (fattige)» og «OPPHOPNINGS» kriteriene er preget av slike vurderinger. Personer med lav inntekt er definert som personer med inntekt som er lavere enn halvparten av medianinntekten i de ulike regionene, uten noen vurdering om slike personer belaster kommunebudsjettene eller ikke. Opphopningskriteriet er tallet på skilte/separerte multiplisert med antall arbeidsledige og personer med lav inntekt dividert på innbyggertallet opphøyet i 2.

For å illustrere hvor feilaktig lavinntekts/opphopningskriteriet slår ut, har vi satt opp en liten sammenligning mellom Nord-Odal og Sør-Odal og kommunene Oslo, Asker og Bærum:

	Nord- Odal	Sør- Odal	Oslo	Asker	Bærum
Lav inntektskriteriet 2017	-1 054 000	-1 434 000	+250 789 000	+9 641 000	+14 750 000
Opphopningskriteriet 2017	-1 326 000	-1 116 000	+357 756 000	-3 194 000	-13 611 000
Andel sos.hj.mottakere 20-66 år, 2014	5,0	5,1	4,3	2,7	2,6
Andel uførepensjonister 16-66 år, 2014	17,0	13,6	5,3	4,6	4,7
Andel skilte/separerte 16-66 år, 2014	12,8	13,5	10,4	10,8	10,3
Andel eldre 67 år +	19,7	16,7	10,5	13,2	13,8
And. ensl. forsørg. m/ stønad fra Folketr.	1,3	1,2	0,8	1,2	0,9
Andel PU over 16 år	0,80	0,40	0,23	0,23	0,29
Skatt i % av landsnit. før utjavn., 2015	69,8 %	79,9 %	131,3 %	149,7 %	156,8 %

Tallene burde tale for seg selv, Nord- Odal og Sør-Odal har nesten dobbelt så mange sosialklienter som Asker og Bærum og over 16 % fler enn Oslo.

Antall uførepensjonister er nesten 3 ganger flere i våre kommuner. Andelen eldre over 67 år, er også vesentlig høyere i våre kommuner. Det samme gjelder andelen skilte og separerte, enslige forsørgere med stønad fra folketrygden og PU over 16 år.

Skatteinntektene i prosent av landssnittet taler også sitt tydelige språk.

Ut fra tallene er det vanskelig å forstå at våre kommuner skal komme ut i minus på de nevnte kriteriene, mens f.eks. Asker og Bærum med halvparten så mange sosial-klienter som oss, blir tildelt mange millioner fordi andelen fattige er så høy der?

Tar vi for oss et eksempel hvor alle innbyggerne i en region har lik inntekt, kr 100.000,- , vil alle innbyggerne tjene mer enn halvparten av medianinntekten. Ergo er det ingen fattige i denne regionen selv om realiteten er at alle med så lav inntekt som kr 100.000,- bør regnes som fattige.

Kriteriene «Lav inntekt og opphopning», slik de er definert, er totalt uegnet i et inntektssystem.

Det henstilles til departementet om å finne andre metoder å beregne «fattige» og «opphopning» på hvis man ønsker at slike kriterier hører hjemme i inntekts-systemet.

Barn og unge

Ut fra ny kostnadsnøkkelen ser en at barn og unge under 16 år tildeles 47 % av vektenhetene i utgiftsutjamningen. En stiller spørsmålsteget ved om dette speiler virkeligheten sett i forhold til øvrige kriterier. f.eks. tilgodeses innbyggere over 67 år kun med 17 % av vektenhetene i kostnadsnøkkelen.

Pleie- og omsorg

Den reviderte kostnadsnøkkelen for pleie- og omsorg veker ned kriteriet antall PU over 16 år fra 13,97 til 9,72%. Det må da forutsettes at det forhøyede innslagspunkt i ordningen for ressurskrevende brukere nedjusteres tilsvarende for at dette skal kunne aksepteres. Det bemerkes at PU over 16 år også ved forrige revidering av inntektssystemet fikk en kraftig reduksjon i vektingen, hele 26 %. Likeledes ble vektingen av eldre over 67 år redusert med 40 % ved forrige revidering. Forslaget for 2017 gir eldre over 67 år et pluss på 5 % i forhold til 2016.

Strukturkriteriet

Høringsforslaget presenterer et opplegg for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, gjennom bruk av et strukturkriterium for fastsettelse av basis-tilskudd. Strukturkriteriet bruker kommunens befolkningstetthet som vurderingsgrunnlag.

Strukturkriteriet benyttes til å gradere kommunens basistilskudd. Mens alle kommuner i dag får et fullt basistilskudd, 13,2 mill. kroner i 2016, vil bruken av et strukturkriterium medføre at kommunen får mellom 0 og 13,2 mill. kroner i basistilskudd. Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av dette, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Men det vil gi store omfordelingsvirkninger mellom kommunene også i forhold til kommuner som antas å være utenfor hovedmålgruppen frivillige eller ufrivillige små. Opplegget i høringsnotatet innebærer f.eks. at alle kommuner med innbyggere mellom 10 000- 20 000 taper på forslaget, mens de største kommunene kommer best ut. Slik kriteriet fremstår, vil det i likhet med kriteriene lav inntekt og opphopning i mange tilfeller være med på å forsterke forskjellene mellom rike og fattige kommuner.

Skatt/skatteutjamning

I høringsnotatet gis det en beskrivelse av dagens system for skatt og skatteutjevning. Det fremmes ikke konkrete forslag til endringer i dagens modell, men vises i stedet til at skatteandel og graden av skatteutjevning er noe som fastsettes hvert år i tilknytning til kommuneopplegget i statsbudsjettet. Dette er i tråd med tidligere praksis - at det er utgiftsutjevningen og de regionalpolitiske tilskuddene som behandles når inntektssystemet revideres.

Siden Nord-Odal er minsteinntektskommune er kommunen avhengige av en sterk utjamning for å kunne opprettholde et likeverdig tjenestetilbud. En sterkere utjamning vil være et godt virkemiddel til å redusere forskjellene mellom rike og fattige kommuner.

Regionalpolitiske tilskudd

Det legges opp til en sammenslåing av tilskudd og forenkling. Småkommunetilskudd, Nord-Norge- og Namdalstilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge foreslås samlet til to nye tilskudd. I høringsforslaget er det ikke lagt fram forslag til satser for de nye tilskuddene og dette kommer først i kommuneproposisjonen i mai 2016. Slik sett er det vanskelig å uttale seg om forslaget.

Inndelingstilskudd

Inndelingstilskuddet er ikke en del av høringsdokumentet, men vi vil påpeke den betydelige økonomiske effekten tilskuddet får for de kommuner som vedtar sammenslåing før 1.juli 2016. Dette er ekstraordinære tilskudd som beholdes i 15 år + en overgangsperiode på 5 år og som finansieres utenfor rammetilskuddet og kun tildeles de kommuner som vedtar sammenslutning i første halvår 2016. Det er vesentlig at finansieringen av tilskuddet kommer i tillegg til rammene for sektoren.

Oppsummering

Det er vanskelig å si noe om hva endringene i inntektssystemet betyr for Nord-Odal kommune. KS har blant annet laget 4 ulike alternativer hvor det er stor variasjon i forhold til det økonomiske aspektet. Hvis Nord-Odal kommune blir slått sammen med Sør-Odal er den økonomiske gevinsten beregnet til mellom 15 og 28 millioner kroner. Det er også av betydning hvilke og antallet kommuner som slår seg sammen. Hvilke andre føringer som blir lagt frem i revidert nasjonalbudsjett i mai vet en heller ikke. Det som er klart er at kommuner som slår seg sammen får større overføringer fra staten enn de som ikke gjør det.

Saken er elektronisk godkjent av leder.